

ОСОБЛИВОСТІ ОБІГУ ВІРТУАЛЬНОЇ КРИПТОВАЛЮТИ BITCOIN У СВІТОВІЙ ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ

студент гр. Фмс 41/1му **Федчун С.В.**
Сумський державний університет (Україна)

Глобалізація активно впливає на усі сфери господарювання, через що в останні роки набуває значної популярності обіг та використання у розрахунках між суб'єктами господарювання не лише електронних розрахунків, а і віртуальних валют, а з виникненням можливості їх обміну на реальні гроші – повної їх заміни традиційних грошей у майбутньому. Однією з найпопулярніших цифрових валют на сьогоднішній день є криптовалюта bitcoin.

Досить часто користувачі ототожнюють віртуальні та електронні гроші, але між ними існує досить суттєва кількість розбіжностей. Наприклад, нерегульований правовий статус віртуальної валюти, відсутність нагляду, а емітентами виступають нефінансові приватні компанії і, в принципі, ніхто, не гарантує можливості їх погашення.

На сьогоднішній день у світі існує близько 150 типів віртуальних валют, але все ж однією з найпопулярніших є криптовалюта Bitcoin. Програмне забезпечення було розроблено у 2009 р. невідомою особою під псевдонімом Satoshi Nakamoto (який, теоретично, міг би бути японцем, тому виникнення та поширення валюти зазвичай пов'язують з Японією), і запропоноване як електронна платіжна система заснована на математичному доказі. Основна ідея полягала у створенні валюти незалежної від будь-якої центральної фінансової установи і яку миттєво можна перетворити в електронну форму за мінімальних транзакційних витрат. Вважається, що це перший приклад зростаючої категорії грошей, відомої як криптовалюта [1].

Отже, біткоїн (bitcoin) – це цифрова валюта з відкритим кодом, що створена і функціонує в електронній формі, є абсолютно децентралізованою, не друкується жодною фінансовою установою світу, а виробляється людьми за допомогою комп'ютерного програмного забезпечення, що вирішує математичні задачі. Емісію або “видобуток” нових монет може здійснити будь-хто, бо схема розрахунків знаходиться у відкритому доступі, але у суворо обмеженій кількості з метою захисту платіжної системи від повторного витрачання коштів [1].

Вартість bitcoin не прив'язана ні до якої валюти чи інших активів. Курс обміну на інші валюти визначається виключно балансом попиту та пропозиції хоча вони також є обмеженими: відповідно до алгоритму кількість Bitcoin не перевищить 21 млн. до 2140 року. Це створює абсолютно нову економіку без централізованого впливу, інфляції чи неконтрольованих грошових емісій, а висока захищеність системи Bitcoin, відсутність транзакційних витрат, можливість легко обміняти монети на реальну валюту, абсолютна анонімність та визнання віртуальної валюти у глобальному масштабі забезпечує користувачам повну свободу дій.

Найбільше поширення нова криптовалюта має у США та Європейському союзу, оскільки у цих регіонах на законодавчому рівні встановлений її легальний статус, відсутнє або незначне оподаткування та значний попит на валюту (найбільша кількість банкоматів, можливість оплати рахунків не лише у мережі Інтернет, а і у реальних магазинах чи кафе тощо). Але станом на кінець 2014 р. загальний обсяг обміну монет на реальні гроші представлений кийським юанем, що пояснюється стрімким ростом економіки Китаю.

Фахівці вважають, що bitcoin може покращити економічну ситуацію і якість надання фінансових послуг у країнах, що розвиваються і полегшити життя в країнах з жорстким контролем капіталу. Також через систему Bitcoin здійснюється розгортання операцій пожертв благодійних фондам завдяки швидкості і низької вартості операцій з віртуальними коштами, хоча пакети даних пристосовані не тільки для передачі валют, а й розвитку інших фінансових послуг [2].

Отже, не зважаючи на усі переваги (незначні операційні витрати, високий ступінь захищеності, відсутність неконтрольованих емісій, абсолютна анонімність користувачів), і можливості (безперервність обміну на готівку) обігу та використання віртуальної криптовалюти Bitcoin не лише в оплаті віртуальних товарів та послуг чи оплаті онлайн, а і у використанні у повсякденному житті як засіб зберігання та інвестицій існують суттєві недоліки (відсутність державного регулювання, високий рівень волатильності курсу під впливом попиту і пропозиції, можливість відмивання доходів та фінансування тероризму), загрози та ризики не лише для потенційних користувачів, продавців та інвесторів, а і для неринкових учасників та регулюючих органів, слід зазначити, що на сьогоднішній день це більше нагадує фінансову піраміду. Але, сама ідея незалежної від неконтрольованих емісій цифрової валюти є досить цікавою, і у неї є усі шанси стати валютою майбутнього, але вже з системою централізованого регулювання транзакцій.

1. What is Bitcoin? – 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.coindesk.com/information/what-is-bitcoin/>. – Назва з екрану.
2. Ofir Beigel. Bitcoin Worldwide Legal and Adoption Status. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://99bitcoin.com/bitcoin-worldwide-adoption-status/>. – Назва з екрану.

Науковий керівник: к.е.н., доц. **Захаркіна Л.С.**